

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
Факультет професійної та технологічної освіти
Кафедра професійної освіти та технологій за профілями

О.Г. Гервас

**ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ
ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА**

Навчально-методичний посібник

Умань 2017

УДК 7.012 (075.)

ББК 85. 1я 73

Г 37

Рекомендовано до друку методичною радою факультету професійної та технологічної освіти
Уманського державного педагогічного університету
Імені Павла Тичини
(Протокол №8 від 25.03.16р.)

Рецензенти:

О.О. Пінчевська – доктор технічних наук, професор

А.Г. Грітченко - доктор педагогічних наук, професор

Гервас О.Г.

Г 37 **Проектування та виготовлення об'єктів середовища.** Навчально-методичний посібник / Гервас Ольга Геннадіївна. – Умань: «АЛМІ», 2017. - 200 с.

В навчально-методичному посібнику подається теоретичний матеріал із основних критеріїв відбору об'єктів художнього проектування та виготовлення, композиційних закономірностей, що впроваджуються у процесі проектування, виготовлення та опорядження об'єктів середовища, основних положень із кольорознавства, що впроваджуються у процесі проектування та виготовлення об'єктів середовища, конструкційних матеріалів, що використовують у процесі проектування та виготовлення об'єктів середовища, основних видів технологій проектування, виготовлення та оздоблення різноманітних об'єктів середовища.

Надаються методичні рекомендації до проведення лабораторно-практичних занять з курсу «Проектування та виготовлення об'єктів середовища».

Для наукових працівників, викладачів та студентів інженерних, педагогічних та інженерно-педагогічних ВНЗ.

УДК 7.012 (075.)

ББК 85. 1я 73

Уманський державний педагогічний університет
Імені Павла Тичини
Гервас О.Г., 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДУМОВА.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА.....	9
Тема 1.1. ОСНОВНІ КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ.....	9
1.1.1. Основні критерії відбору об'єкту художнього проектування та виготовлення.....	9
1.1.2. Теоретичні передумови художнього проектування.....	14
1.1.3. Основні принципи художнього конструювання.....	16
1.1.4. Методика художньо-конструкторського аналізу.....	18
1.1.5. Функціональні вимоги до промислових виробів.....	20
Тема 1.2. КОМПОЗИЦІЙНІ ЗАКОНОМІРНОСТІ, ЩО ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ, ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОПОРЯДЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА.....	21
1.2.1. Поняття - композиційні закономірності.....	21
1.2.2 Закон масштабу.....	25
1.2.3. Закон пропорційності.....	27
1.2.4 Закон контрасту.....	29
1.2.5. Прийоми композиції.....	30
1.2.6. Засоби виразності.....	32
1.2.7. Види орнаментів.....	34
Тема 1.3. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ КОЛЬОРОЗНАВСТВА, ЩО ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА.....	35
1.3.1. Поняття – колір.....	35
1.3.2. Ахроматичні кольори.....	36
1.3.3. Хроматичні кольори.....	37
1.3.4. Психофізіологічні фактори впливу кольорів на людину.....	38
1.3.5. Основні закони кольорознавства.....	39
1.3.6. Гармонія кольорів.....	41
1.3.7. Характеристики кольорів за асоціацією.....	42
1.3.8. Гармонізуючі кольори.....	44
1.3.9. Функціональне фарбування.....	46
Тема 1.4. КОНСТРУКЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ПРОЦЕСІ ПРОЕКТУВАННЯ ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА.....	48
1.4.1. Класифікація конструкційних матеріалів.....	48

1.4.2. Будова та склад матеріалів.....	51
1.4.3. Склад матеріалів.....	53
1.4.4. Фізичні властивості матеріалів.....	55
1.4.5. Механічні властивості матеріалів.....	57
1.4.6. Хімічні й технологічні властивості матеріалів.....	58

РОЗДІЛ 2. ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТУВАННЯ, ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОЗДОБЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА.....59

Тема 2.1. ВИДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОПОРЯДЖЕННЯ ВИРОБІВ З ДЕРЕВИНИ.....59

2.1.1. Технологія виконання проектної пропозиції.....	59
2.1.2. Антропометричні параметри людини, які використовуються в процесі художнього проектування виробів з деревини.....	65
2.1.3. Комплекс вимог дизайну щодо художнього проектування декоративних виробів з деревини.....	68
2.1.4. Основні етапи художнього-проектування.....	72
2.1.5. Експертиза.....	76

Тема 2.2. ВИДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОПОРЯДЖЕННЯ ВИРОБІВ З ПЛАСТИЧНИХ МАС.....77

2.2.1. Види і технології виготовлення пластичних мас.....	77
2.2.2. Групи полімерних матеріалів за призначенням.....	79
2.2.3. Будівельні матеріали на основі полімерів.....	80
2.2.4. Визначення твердості пластичних мас.....	81
2.2.5. Визначення межі міцності пластичних мас на розтяг.....	83
2.2.6. Матеріали на основі пластичних мас.....	85

Тема 2.3. ВИДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОПОРЯДЖЕННЯ КЕРАМІЧНИХ ВИРОБІВ ТА ВИРОБІВ З СКЛА.....86

2.3.1. Сировинні матеріали.....	86
2.3.2. Технологія виготовлення скла та виробів.....	88
2.3.3. Основні властивості скла.....	91
2.3.4. Матеріали та вироби зі скла.....	93
2.3.5. Історичні етапи розвитку та становлення виробництва та обробки скла.....	95
2.3.6. Властивості, різновиду скла.....	101

Тема 2.4. ВИДИ І ТЕХНОЛОГІЇ ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ОПОРЯДЖЕННЯ ВИРОБІВ З ТКАНИН.....103

2.4.1. Вишивка.....	103
2.4.2. Килимарство.....	108

**РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПРОВЕДЕННЯ
ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З КУРСУ «ПРОЕКТУВАННЯ
ТА ВИГОТОВЛЕННЯ ОБ'ЄКТІВ СЕРЕДОВИЩА».....114**

1. Лабораторно-практичне заняття №1

Тема: Виконання декоративної композиції методом імітації техніки маркетрі114

2. Лабораторно-практичне заняття №2

Тема: Проектування та виготовлення виробу інтер'єрного призначення з впровадженням технології виконання мозаїки імітацією техніки «маркетрі».....124

3. Лабораторно-практичне заняття №3

Тема: Ознайомлення з технологією виконання візерунків на твердій основі – “ізоніть”132

4. Лабораторно-практичне заняття №4

Тема: Проектування та виготовлення виробу інтер'єрного призначення з впровадженням технології декоративного оздоблення виробу петриківським розписом.....144

5. Лабораторно-практичне заняття №5

Тема: Ознайомлення з сучасними технологіями виготовлення декоративних виробів із природних матеріалів.....155

6. Лабораторно-практичне заняття №6

Тема: Розробка композиції та виконання оздоблення керамічного виробу або побутового посуду одним з видів художнього декорування170

7. Лабораторно-практичне заняття №7

Тема: Проектування та виготовлення нескладного варіанту побутової меблі.....182

ЛІТЕРАТУРА.....189